



26.3.2008

MML/21/08/2008

MAA- JA METSÄTALOUS-
MINISTERIÖ

28.03.2008

Maa- ja metsätalousministeriö

HARE MMM 001:00/2007

Viite: Lausuntopyyntöne 21.02.2008 MMM001:00/2007

LAUSUNTO INSPIRE-TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA (Työryhmämuistio MMM 2008:2)

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto MMM:n INSPIRE-työryhmän loppuraportista. Direktiivi tunnustaa paikkatietojen merkityksen Euroopan laajuisessa infrastruktuurikehityksessä. Työryhmä on työssään käsitellyt perusteellisesti direktiivin toimeenpanon kansallisen toteuttamisen reunaehdoja sekä esittänyt selkeät ja perustellut toimenpide-ehdotukset. Kokonaisuudessaan työryhmämuistio on laadittu asiantuntevasti.

Keskeisenä johtopäätöksensä työryhmä katsoo perustellusti, että kansallisen paikkatietostrategian mukaista tavoitetilaa ei kaikilta osin voida saavuttaa ainoastaan INSPIRE-direktiivin vähimmäisvaatimusten toimeenpanolla. Tästä syystä joitakin toimenpiteitä on perusteltua toteuttaa direktiivin vaatimuksia laajempina tai nopeutettuna.

Direktiivin edellyttämät paikkatietojen yhteiskäyttöä tukevat yleiset verkko- ja tukipalvelut toteutettaisiin työryhmän ehdotuksen mukaan keskitetysti, ja vastuuorganisaatioksi säädettäisiin lailla Maanmittauslaitos. Yleisten verkkopalveluiden kokonaisuuteen kuuluisi myös kansallisen paikkatietoportaalien kehittäminen ja ylläpito. Edelleen vastuuorganisaation tulisi toimia tiiviissä yhteistyössä muiden julkisen hallinnon IT-palvelukeskusten kanssa.

Lain maanmittauslaitoksesta (1991/505) mukaan Maanmittauslaitoksen tehtävänä on mm. huolehtia kiinteistöjä ja paikkatietoja koskevien rekisterien pitämisestä ja edistää tällaisten rekisterien yhteiskäyttöä sekä huolehtia yleisistä kartastotiedoista sekä edistää tarkoituksenmukaista kartoitusta ja kartantuotantoa.

Työryhmän ehdotukset koskevat Maanmittauslaitoksen mainittuja tehtäväalueita ja niiden ajanmukaistamista yleisessä lainsäädännössä raportin lakiluonnoksen mukaan. Maanmittauslaitos pitää tätä perusteltuna. Vastaava muutos tai viittaus on syytä tehdä myös Lakiin maanmittauslaitoksesta.



26.3.2008

Jäljempänä esitetään pääosin täydentäviä näkökohtia ehdotuksiin:

INSPIRE-direktiivin ja ajanmukaistuvan kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin yhteiskunnallinen vaikuttavuus tulee täytäntöönpanossa tuoda esille painokkaasti. Eri intressiryhmien liittämiseen infrastruktuuriin ja yhteistyön organisointiin ValtIT:n ja KuntalT:n kanssa tulee panostaa vahvasti. Esimerkiksi joitakin toimialoja, käyttäjäryhmien erityisiä vaatimuksia tai osin kaupallisia tarkoituksia palvelevia paikkatietoaineistoja, hakemistopalveluja ja muitakin paikkatietoinfrastruktuurin lisäarvopalveluja tulee voida liittää paikkatietoinfrastruktuuriin erityisinä yhteisöpalveluina. Tämä luo edellytyksiä aineistojen ja palvelujen mahdollisimman laajaan käyttöön ja siten paikkatietojen käyttöasteen merkittävään parantamiseen.

Hyötyjen toteuttaminen edellyttää paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä valtionhallinnon IT-strategian ja resursoinnin tasolla. Laaja-alaisen paikkatietoinfrastruktuurin mahdollistamien hyötyjen voidaan arvioida tulevaisuudessa synnyttävän informaatioklustereita, jotka yhdistävät monien toimialojen tuottamia tietoja sovellusaloittain esim. maankäytössä, metsäalalla sekä ympäristötiedoissa ja -tilastoissa. Erilaisten kehityskulkujen arviointi ja strateginen suunnittelu tulee kytkeä paikkatietoinfrastruktuurin toimeenpanoon. Paikkatietoinfrastruktuurin kehittäminen ja kansallisen paikkatietostrategian toimeenpano ovat teknisesti haasteellisia ja vaativat huomattavasti osaavia resursseja. Niiden keskittämällä valtionhallinnossa entistä selkeämmin Maanmittauslaitokseen voidaan edistää tehokkaasti ehdotusten toteutumista ja tuottavuushyötyjen saavuttamista mahdollisimman täysimääräisenä.

Työryhmäraportissa kiinnitetään suhteellisen vähän huomiota paikkatietoaineistojen teknisen harmonisoinnin tarpeeseen, joka direktiivin soveltamisalan laajuudessa on mitattava poikkihallinnollinen tehtävä. Työryhmäraportissa ei ole esitetty ratkaisuja normiohjaukseen harmonisoinnin ohjauskeinona. Toimeenpanossa on resursoitava harmonisoinnin yhtenäinen menetelmällinen ohjaus, ja harmonisoinnin edellyttämä normiohjaus tulee turvata säädösteitse.

Työryhmä on raportissaan viitannut vain ohuesti uusiin verkkoteknologioihin (semanttinen web). Mahdollisena lisätoimenpiteenä on kansallisen paikkatietoportaalin tai sen osapalvelujen kytkeminen osaksi Suomi.fi- ja mahdollisesti muita portaaleja. Tämän todetaan edellyttävän mm. yhteisiä sanastoja. Kansallinen paikkatietoportaali ja muut portaalit tulisi kuitenkin saada toimimaan yhtenä verkostona semanttisen webin periaatteita noudattaen. Tämä informaatioteknologian ajankohtainen trendi on oleellinen myös sähköisen hallinnon ja asiointin läpimurrossa.

Paikkatietoinfrastruktuurin tehokas käyttöönotto ja hyödyntäminen edellyttää yhtenäistä valtakunnallista referenssitietojen tietopalvelua. Usein myös kaupallisten palvelujen ja innovaatioiden investointikynnyksenä on tällaisen palvelun ajallinen jatkuvuus ja luotettavuus. Maanmittauslaitoksen Maastotietokanta voidaan tarjota tällaisen referenssitietopalvelun perustaksi. Maastotietokannan elinkaarikehityksessä seuraava vaihe olisi yksilöivien tunnusten (tunnisteiden) liittäminen kohteille, minkä avulla voidaan toteuttaa se direktiivin keskeinen vaatimus, että samaan paikkaan viittaavien tietojen tai samaan kohteeseen eri mittakaavassa viittaavien tietojen tulee olla keskenään johdonmukaisia



26.3.2008

ja vertailukelpoisia. Tunnusten avulla päästään eroon päällekkäisestä tiedonkeruusta julkishallinnossa ja säästetään merkittävästi tiedonkeruun kokonaiskustannuksissa.

Paikkatietolaki ja -asetus ovat Maanmittauslaitoksen mielestä välttämättömiä kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin ja sen vastuiden määrittelyssä. Lakiluonnoksen 4 §:n soveltamisalaa kuvaava aineistoluettelo tulisi siirtää asetukseen. 4 §:ssä todettaisiin vain, että laki koskee kaikkia paikkatietoaineistoja siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Maanmittauslaitoksen mielestä sekä laki että asetus tulisi valmistella samanaikaisesti ja Maanmittauslaitos on käytettävissä tässä valmisteluprosessissa.

Muilta osin Maanmittauslaitoksella ei ole lisättävää tai huomautettavaa INSPIRE-työryhmän loppuraportissa esitettyjen asioiden tai tehtyjen ehdotusten suhteen.

Pääjohtaja



Jarmo Ratia